

6.6.1. Inleiding

De voedingsgewoonte is een van de aspecten van levensstijl met een belangrijke impact op de algemene gezondheid, hetzij via het probleem van obesitas of via de verhoging van de prevalentie van bepaalde aandoeningen zoals bepaalde kankers, osteoporose, psychische problemen ten gevolge van dwangvoeding, etc.(1)

De impact van voeding op de gezondheidstoestand kan vanuit drie dimensies beschreven worden:

- De totale hoeveelheid van geconsumeerde voedingswaren, die standaard gemeten wordt in termen van geleverde energie en uitgedrukt wordt in kilokalorieën of kilojoules,
- De kwaliteit van de voeding in termen van diversiteit, de aanwezigheid van essentiële elementen (2) zoals vezels, calcium, vitaminen, essentiële vetzuren, de intrinsieke kwaliteit van de waren en volgens de verdeling van de belangrijkste voedingsstoffen (zo wordt o.a. aanbevolen dat een basisregime ten hoogste 30% calorieën onder de vorm van vetten mag omvatten),
- Ook de wijze waarop voeding geconsumeerd wordt heeft mogelijke gevolgen voor de gezondheid; zo is de band gekend tussen de consumptie van suikers en depressiviteit, boulemia, (5)

Een bevraging van de voedingsgewoonten vereist een specifieke methode en specifieke instrumenten. Dergelijke enquêtes zijn in het algemeen vrij duur – voornamelijk vanwege de tijd die ze vergen – zeker wanneer het de bedoeling is kwantitatieve gegevens te verzamelen.

Via een gezondheidsenquête d.m.v. interview kan enkel kwalitatieve gegevens verzameld worden. Hierbij wordt aan de respondent de frequentie waarin zij bepaalde types voedingswaren consumeren, gevraagd. Met uitzondering van de twee eerste vragen, die gebaseerd zijn op de WGO (3) is dit deel van de bevraging, en name de keuze van de verschillende voedingswaren, bepaald door een panel van Belgische experts op het vlak van voeding.

- De frequentie van het gebruik van warme maaltijden en ontbijten zijn indicatoren voor de regelmaat van de voeding (NU06_1 en NU07_1).
- De indicatoren in dit rapport gepresenteerd zijn berekend gebruik makend van een aantal basisgegevens (6); ze betreffen de consumptie van
 - ***melkprodukten (nu0901_2)**: De consumptie van diverse soorten melkprodukten reflecteert wellicht indirect de consumptie van calcium, in het bijzonder belangrijk voor jongeren onder de 20 jaar, voor de opbouw van het skelet en voor de vrouwen in het algemeen in het kader van de preventie voor osteoporose. In dit kader wordt het aanbevolen om dagelijks melkprodukten te gebruiken. Opgemerkt moet worden dat bepaalde personen geen melkprodukten mogen gebruiken (allergie voor melkproteïnen, niet verdragen van lactose)
 - ***vis (nu0904_2)**: Aanbevolen wordt minstens eenmaal per week vis te eten. Vis bevat proteïne, fosfor en calcium en is in het algemeen vetarm. Bepaalde vissoorten (tonijn bijvoorbeeld) bevat interessante vetzuren zoals onverzadigd ω 3 vetzuur
 - * **fruit en groenten (nu0908_3)**: De consumptie van fruit en groenten draagt positief bij tot de bescherming voor bepaalde aandoeningen zoals kanker. Zij draagt tot de noodzakelijke consumptie van vezels en vitaminen en ze zijn in het algemeen vetarm.
 - * **de consumptie van – bij voorkeur – wit brood (NU0910_3)**. De consumptie van bruin brood wordt aanbevolen vanwege de aanwezigheid van vezels en vitaminen van de groep B.
- In het gegevensbestand is informatie over andere voedingswaren
- Specifieke aandacht wordt gegeven aan het gebruik van vetstoffen.

6.6.2. België

6.6.2.1. Consumptie van warme maaltijden met groenten (NU06_1) en consumptie van ontbijten (NU07_1)

In België, geeft 87% van de bevolking aan minstens zes maal per week een warme maaltijden met groenten te consumeren. Dit percentage daalt licht tijdens het actieve leven en bij de 15-24-jarigen. Het is tevens het laagst bij de rokers. Eenzelfde beeld kan teruggevonden worden voor wat betreft de consumptie van ontbijten, met 24% bij de 15-24-jarigen, en 20% van de rokers die minstens zes maal per week ontbijten. In het algemeen kunnen slechts weinig verschillen vastgesteld worden tussen de onderscheiden groepen; de hier beschouwde indicatoren hebben zodoende slechts een beperkt discriminatoire waarde.

6.6.2.2. Consumptie van gesuikerde dranken of snacks (NU08_3)

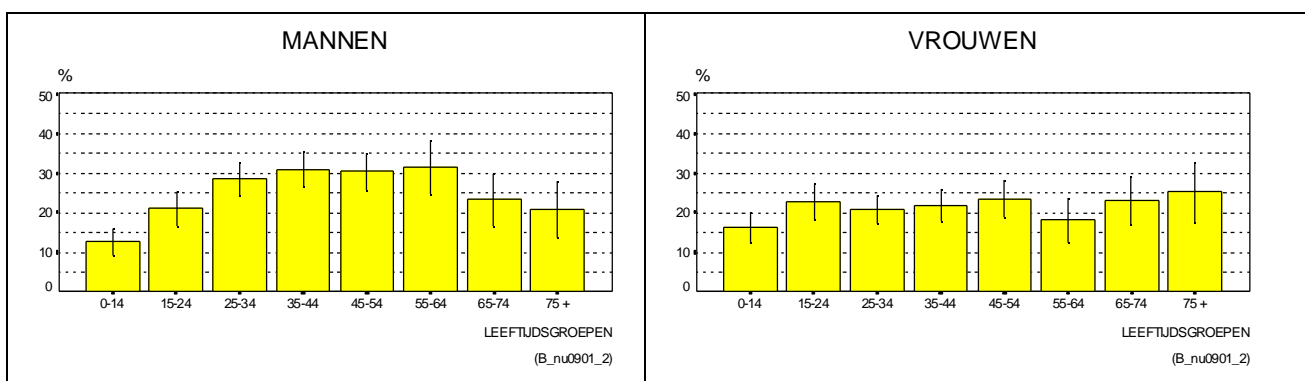
60% van de bevolking consumeert gesuikerde dranken of snacks op een bijna dagelijkse basis. De mannen consumeren meer dan de vrouwen, en de ouder minder dan de jongeren (maar nog altijd 40% bij diegenen van 75 jaar of ouder). Personen met een diploma secundair onderwijs resp. personen met een beperkt inkomen consumeren het meest gesuikerde dranken of snacks. De personen die de eigen gezondheid als goed inschatten consumeren meer dan de anderen, evenals de magere personen en de rokers.

6.6.2.3. Consumptie van melkproducten (met inbegrip van kaas) (NU0901_2)

78% van de bevolking gaf aan bijna dagelijks melkproducten te consumeren (volle melk en afgeleiden, magere melk of kaas).

De zwakke consumptie van melkproducten kent een parabolisch verloop in functie van de leeftijd met 15% niet-gebruikers bij de -15 jarigen, 26% bij de 55 - 64 jarigen en 23% bij diegenen van 65 jaar en ouder. Bij de mannen kent de verdeling van diegenen die niet minstens eenmaal per dag een melkproduct consumeert een parabolisch verloop. Bij de vrouwen daarentegen is deze proportie min of meer stabiel (rond 21%).

Figuur 6.6.1 Aantal personen (in %) die niet dagelijks minstens één melkproduct consumeert (NU0901_2), gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 1997

Bespreking in functie van een aantal achtergrondskennmerken

Personen zonder diploma of met een diploma hoger onderwijs consumeren het meest frequent melkproducten. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht, blijft enkel het verschil van diegenen met een hoger diploma t.a.v. de overige personen significant.

Dezelfde verschillen kunnen vastgesteld worden met betrekking tot het inkomen, maar deze verschillen verdwijnen na standaardisatie voor leeftijd en geslacht.

De niet-rokers consumeren meer melkproducten dan de huidige of vroeger rokers.

Tabel 6.6.1 Aantal personen (in %) die niet dagelijks minstens een type melkproduct consumeert (NU0901_2), gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, België, Gezondheidsenquête, 1997

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
		—————	—————
GESLACHT	Man	24,7	(23,0-26,5)
	Vrouw	21,0	(19,3-22,7)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	20,9	(15,1-26,8)
	Lager	26,0	(21,5-30,5)
	Lager secundair	26,1	(23,1-29,2)
	Hoger secundair	24,4	(22,2-26,7)
	Hoger	19,6	(17,4-21,7)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	20,7	(16,8-24,6)
	20.000-30.000	23,3	(20,5-26,0)
	30.000-40.000	24,7	(22,3-27,1)
	40.000-60.000	23,6	(21,4-25,8)
	>60.000	20,9	(17,4-24,4)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	24,9	(23,2-26,6)
	Zeer slecht tot redelijk	26,4	(23,1-29,7)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	22,9	(20,7-25,1)
	Vroeger gerookt	25,0	(21,7-28,2)
	Matige roker (<20)	25,0	(22,0-28,1)
	Zware roker	29,0	(24,1-34,0)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	26,3	(24,5-28,2)
	Brussels Gewest	20,7	(18,6-22,7)
	Waals Gewest	17,3	(15,6-19,1)

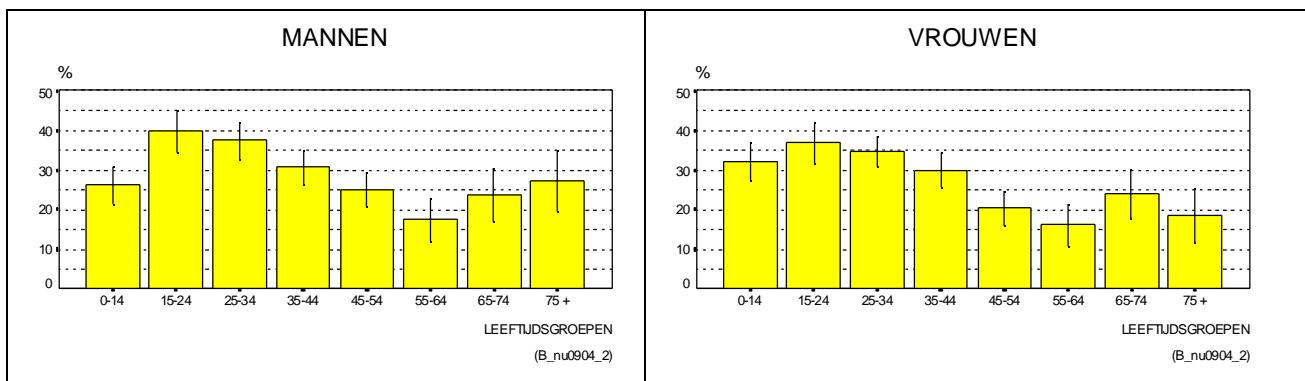
In het algemeen wordt in het Vlaams Gewest significant minder melkproducten geconsumeerd (73%) dan in de overige regio's (79% in het Brussels Gewest, 83% in het Waals Gewest). In het Vlaams Gewest wordt vooral minder volle melk en jaas geconsumeerd. In het Waalse Gewest wordt het meest kaas geconsumeerd.

6.6.2.4. Consumptie van vis (NU0904_1)

In België, consumeert 71% van de bevolking minstens eenmaal per week vis. Er kan geen verschil tussen mannen en vrouwen vastgesteld worden.

De consumptie van vis is minimaal tussen 15 en 24 jaar (38% consumeert niet minstens eenmaal per week vis). De consumptie verloopt daaropvolgend parabolisch in functie van de leeftijd, met een maximale proportie van personen die minstens eenmaal per week vis eet in de leeftijdscategorie 45-54 jaar.

Figuur 6.6.2 Aantal personen (in %) die niet minstens eenmaal per week vis consumeert (NU0904_2), gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, België, Gezondheidsenquête, 1997

Bespreking in functie van een aantal achtergrondkenmerken

Die personen met een diploma van ten hoogste lager secundair onderwijs consumeren relatief het minst vis. Tevens kan de tendens vastgesteld worden dat de consumptie van vis hoger ligt eenmaal het inkomen boven de 60.000 Bfr. ligt.

De consumptie van vis ligt lager bij de huidige en vroegere rokers. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht, ligt enkel de consumptie van vis bij de grote rokers significant lager.

Tabel 6.6.2 Aantal personen (in%) dat niet minstens eenmaal per week vis consumeert (NU04_3), gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, België, Gezondheidsenquête, 1997.

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
		—————	—————
GESLACHT	Man	29,1	(27,3–30,9)
	Vrouw	28,0	(26,2–29,8)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	32,4	(25,6–39,1)
	Lager	34,4	(29,7–39,1)
	Lager secundair	34,1	(30,7–37,4)
	Hoger secundair	27,6	(25,3–29,9)
	Hoger	22,6	(20,7–24,6)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	32,2	(27,7–36,6)
	20.000–30.000	32,4	(29,5–35,4)
	30.000–40.000	27,6	(25,1–30,1)
	40.000–60.000	28,6	(26,3–30,9)
	>60.000	22,2	(18,8–25,6)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	27,3	(25,7–28,9)
	Zeer slecht tot redelijk	30,0	(26,6–33,4)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	24,4	(22,3–26,6)
	Vroeger gerookt	27,2	(23,9–30,5)
	Matige roker (<20)	32,4	(29,1–35,7)
	Zware roker	42,3	(36,2–48,5)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	28,6	(26,8–30,5)
	Brussels Gewest	22,0	(19,9–24,0)
	Waals Gewest	30,7	(28,6–32,7)
	België	28,6	(27,3–29,8)

In het Brussels Gewest wordt door significant meer personen (78%) minstens eenmaal per week vis geconsumeerd dan in de overige gewesten (71% in het Vlaams Gewest, 69% in het Waals Gewest).

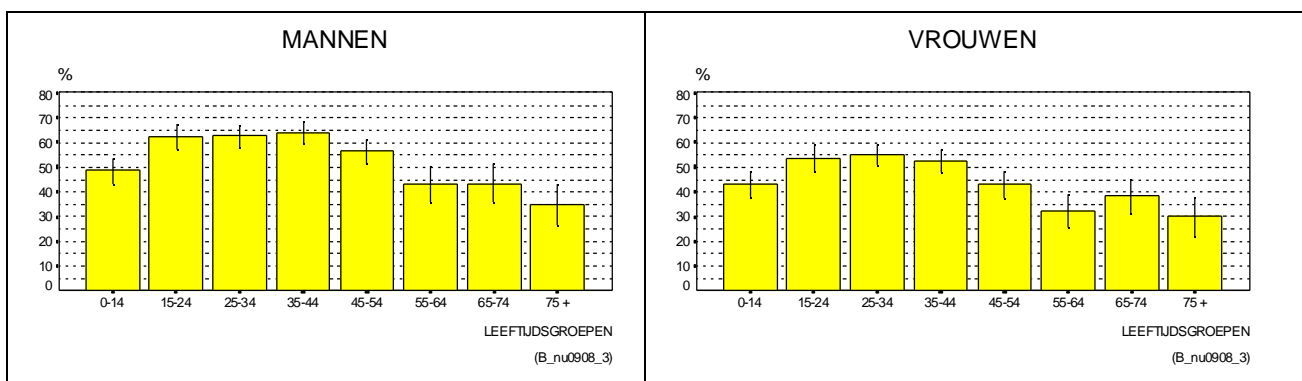
6.6.2.5. Consumptie van fruit en groenten (NU0908_3)

Hier gaat de aandacht uit naar het aantal personen die stelden niet minstens eenmaal per dag groenten en niet minstens eenmaal per dag fruit te consumeren.

In België gaf 64% van de bevolking aan bijna dagelijks vers fruit te eten en 88% gaf aan bijna dagelijks groenten te eten. De helft van de bevolking gaf aan niet dagelijks zowel groenten als fruit te consumeren.

De mannen zijn talrijker (56%) dan de vrouwen (46%) om aan te geven dat zij zowel fruit als groenten op dagelijkse basis consumeren. Deze proportie is het hoogst bij de 15-44 jarigen (meer dan 60% bij de mannen).

Figuur 6.6.3 Aantal personen (in %) die niet minstens dagelijks zowel fruit als groenten consumeert (NU0908_2), gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, België, Gezondheidsenquête, 1997

Bespreking in functie van een aantal achtergrondkenmerken

De dagelijkse consumptie van zowel fruit als groenten ligt het laagst bij die personen met geen diploma of slechts een diploma lager onderwijs. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht kunnen echter geen significante verschillen worden vastgesteld tussen de diverse opleidingscategorieën.

Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht, ligt de dagelijkse consumptie van zowel fruit als groenten significant hoger bij die personen met een equivalent inkomen van meer dan 40.000 Bfr.

De personen die de eigen gezondheid als slecht evalueren geven meer frequent aan niet dagelijks zowel fruit als groenten te consumeren.

Tenslotte kan vastgesteld worden dat het consumeren van tabak sterk samenhangt met een zwakke consumptie van fruit en groenten; slechts 25% van de zware rokers consumeren op dagelijkse basis zowel groenten als fruit. Deze proportie bedraagt 40% bij de matige rokers, 51% bij de ex-rokers en 54% bij de 'nooit-rokers'. Deze verschillen blijven significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht (met uitzondering van het verschil tussen de matige rokers en de vroegere rokers).

Tabel 6.6.3 *Aantal personen (in %) dat aangeeft niet op dagelijkse basis zowel fruit als groenten te consumeren (NU0908_2), gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 1997*

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
		_____	_____
GESLACHT	Man	53,9	(51,8-55,9)
	Vrouw	45,2	(43,2-47,2)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	55,1	(48,2-62,0)
	Lager	51,1	(46,0-56,1)
	Lager secundair	53,0	(49,5-56,5)
	Hoger secundair	48,6	(46,0-51,2)
	Hoger	46,7	(44,2-49,3)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	51,9	(47,1-56,6)
	20.000-30.000	52,4	(49,2-55,6)
	30.000-40.000	51,0	(48,2-53,9)
	40.000-60.000	48,9	(46,3-51,5)
	>60.000	43,6	(39,5-47,7)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	49,1	(47,3-51,0)
	Zeer slecht tot redelijk	54,6	(51,2-58,1)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	45,1	(42,6-47,6)
	Vroeger gerookt	49,9	(46,2-53,6)
	Matige roker (<20)	55,6	(52,1-59,2)
	Zware roker	74,8	(70,0-79,5)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	46,5	(44,4-48,6)
	Brussels Gewest	54,0	(51,4-56,6)
	Waals Gewest	53,2	(51,0-55,5)
	België	49,5	(48,1-51,0)

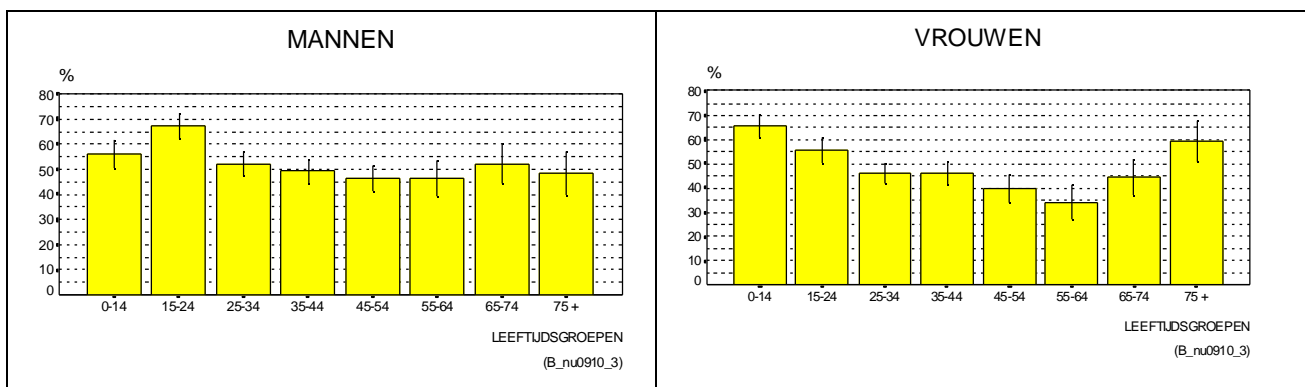
6.6.2.6. Consumptie van - bij voorkeur- wit brood (NU0910_3)

Hier wordt de consumptie van bij voorkeur wit brood (dit is het geval indien de consumptie van wit brood minstens even frequent is als de consumptie van bruin brood) beschouwd als een ongewenste voedingsgewoonte.

In België, consumeert 51% van de bevolking bij voorkeur wit brood.

De consumptie van bij voorkeur wit brood is stabiel in functie van de leeftijd bij de mannen (rond 50%) en lijkt te dalen bij de vrouwen (ze is minimaal tussen 55 en 64 jaar, om daaropvolgend weer te stijgen). De verschillen zijn evenwel niet significant.

Figuur 6.6.4 Aantal personen (in %) dat bij voorkeur wit brood consumeert (NU0910_3), naar geslacht en leeftijd, België, Gezondheidsenquête, 1997

Bespreking in functie van een aantal achtergrondskennmerken

Personen met een diploma hoger onderwijs consumeren significant minder bij voorkeur wit brood (43%). Voor de overigen, kan een negatieve samenhang tussen diplomaniveau en consumptie van bij voorkeur wit brood vastgesteld worden: ze ligt het hoogst bij die personen zonder diploma (64%), alhoewel deze verschillen niet significant zijn.

De personen met een negatieve kijk op de eigen gezondheid consumeren in netto termen meer wit brood dan bruin brood. De grote rokers consumeren significant meer bij voorkeur wit brood (61%) dan de 'nooit-rokers' (46%).

Tabel 6.6.4 Aantal personen (in %) dat bij voorkeur wit brood consumeert (NU0910_3), gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, België, Gezondheidsenquête, 1997

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
		_____	_____
GESLACHT	Man	52,8	(50,7-54,8)
	Vrouw	49,5	(47,5-51,5)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	72,9	(66,8-78,9)
	Lager	61,3	(56,6-66,0)
	Lager secundair	56,4	(53,0-59,8)
	Hoger secundair	50,8	(48,1-53,4)
	Hoger	44,1	(41,4-46,7)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	67,8	(63,3-72,4)
	20.000-30.000	55,6	(52,4-58,7)
	30.000-40.000	54,0	(51,2-56,9)
	40.000-60.000	48,3	(45,7-50,9)
	>60.000	41,6	(37,3-45,9)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	46,5	(44,5-48,4)
	Zeer slecht tot redelijk	57,5	(54,0-61,1)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	46,4	(43,9-49,0)
	Vroeger gerookt	46,8	(43,0-50,5)
	Matige roker (<20)	50,2	(46,6-53,7)
	Zware roker	57,9	(51,9-64,0)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	40,7	(38,6-42,7)
	Brussels Gewest	57,7	(55,1-60,2)
	Waals Gewest	67,0	(64,9-69,2)

Tenslotte vallen ook de regionale verschillen op: in het Vlaams Gewest wordt het meest bij voorkeur bruin brood geconsumeerd (60%) gevolgd door het Brussels Gewest (42%) en het Waals Gewest (33%).

6.6.2.7. Consumptie van vetten (NU1001_4 - N1004_4)

De vragen met betrekking tot de verschillende types vet die bij voorkeur in bereidingen gebruikt worden, geven enkel een kwalitatief en in geen geval een kwantitatief beeld van het gebruik van vetten.

Opgemerkt moet worden dat de vraagstelling rond het gebruik van verschillende types vet op het brood niet overeenkomt met de types omschreven in het reglement van de EG van 5 december 1994.

6.6.2.7.1 Op het brood (NU1001_4)

In België, verklaart 21% van de bevolking geen vetstoffen op het brood te gebruiken, 32% gebruikt boter, 21 een margarine en 23 een 'dieetmargarine'.

Naarmate de leeftijd stijgt, wordt de proportie personen die geen vetstoffen op het brood gebruikt, kleiner. Daarenboven is de proportie personen die boter op het brood gebruiken groter bij de bejaarde personen (40% bij de 65-74 jarigen, 50% bij diegenen van 75 jaar en ouder).

Het gebruik van dieetmargarine stijgt met de leeftijd.

Het niet gebruiken van een vetstof op het brood resp. het niet gebruiken van boter op het brood vertoont een positieve samenhang met het opleidingsniveau, het inkomensniveau en het feit de eigen gezondheid als goed te evalueren. De rokers geven meer frequent aan een vetstof op het brood te gebruiken en dan meer frequent boter.

Tenslotte kunnen sterke regionale verschillen worden vastgesteld, zeker wat betreft de consumptie van boter en 'regimemargarine'. In het Vlaams Gewest geeft 22% van de bevolking aan boter op het brood te gebruiken (40% in het Brussels Gewest, 47% in het Waals Gewest) en 28% geeft aan regimemargarine te gebruiken (14% in het Brussels Gewest, 16% in het Waals Gewest).

6.6.2.7.2 gebruik van vetstoffen bij het koken (NU1002_4)

In België stelt 2% van de bevolking geen vetstoffen bij het koken te gebruiken en 1,6% geeft aan een regimeproduct te gebruiken. De meest gebruikte vetstoffen zijn margarine (53%), olie (18%) en boter (16%).

Er zijn weinig verschillen vast te stellen in functie van de hier onderscheiden achtergrondkenmerken.

In het Brussels Gewest ligt het gebruik van olie het hoogst (39%) en het gebruik van margarine het laagst (35%) vergeleken met het Waals Gewest (resp. 16% en 54%) en het Vlaams Gewest (resp. 15% en 56%).

6.6.2.7.3 gebruik van vetstoffen bij het frituren (NU1003_4)

In België, geeft 8% van de bevolking aan nooit gefrituurde voedingswaren te consumeren. 48% gebruikt olie voor het frituren, 31% een plantaardige vetstof, 8% een dierlijke vetstof en 4% een olie van gemengde samenstelling.

In het Brussels gewest wordt het meest olie gebruikt (56%) en het minst een vetstof van plantaardige of dierlijke oorsprong (resp. 18% en 4%). In het Brussels gewest kan ook de grootste proportie personen teruggevonden worden die aangeven nooit gefrituurde voedingswaren te consumeren (18%). In het Vlaams Gewest gebruikt 48% van de bevolking olie voor het frituren, 31% geeft aan een vetstof van plantaardige oorsprong te gebruiken en 8% een dierlijke vetstof. In het Waals Gewest liggen de cijfers als volgt: 44% gebruikt olie, 31% een plantaardige vetstof en 9% een dierlijke vetstof. 6% van de bevolking in het Vlaams Gewest en 7% in het Waals Gewest geeft aan nooit gefrituurde voedingswaren te consumeren.

Op basis van het ruwe cijfermateriaal kunnen weinig verschillen vastgesteld worden in functie van de hier onderscheiden achtergrondkenmerken.

6.6.2.7.4 gebruik van vetstoffen bij rauwkost

Twee procent van de bevolking geeft aan nooit rauwkost te consumeren. Hierbij gaat het vooral om personen van minder dan 25 jaar of meer dan 65 jaar. 82% van de bevolking gebruikt olie of een olievattende dressing (mayonaisse, vinaigrette, ...). 1% gebruikt hiervoor een dieetprodukt.

In het Vlaams Gewest kan de grootste proportie personen teruggevonden worden dat nooit rauwkost consumeert. Tevens zijn zij het meest talrijk om geen vetstoffen of uitsluitend een dieetprodukt te gebruiken bij rauwkost.

6.6.2.8. Voedingsgewoontes in functie van de BMI

Er kunnen - minimale - verschillen vastgesteld worden qua voedingsgewoonten indien de relatie met de BMI nagegaan wordt. Dit gegeven moet echter genuanceerd worden, gezien er geen inzicht bestaat in de hoeveelheid maar enkel in de frequentie van gebruik.

Zwaarlijvige personen consumeren iets meer frequent een volledige maaltijd en een ontbijt. Daarentegen geven zij aan minder frequent gesuikerde dranken en snacks te consumeren. Zij consumeren meer frequent vis, fruit en groenten. Hun consumptie van wit brood is relatief hoog en van melkprodukten eerder laag.

Naarmate het BMI stijgt, daalt het gebruik van vetstof op het brood, de consumptie van gefituurde voedingsstoffen en het gebruik van dressings. Het gebruik van margarine stijgt, het gebruik van olie in de keuken daalt en het gebruik van dierlijke vetstoffen bij het frituren stijgt. In het algemeen geven zwaarlijvige personen minder frequent aan vetstoffen op het brood te eten, een dressing te gebruiken bij rauwkost en gefituurde voedingsstoffen te eten.

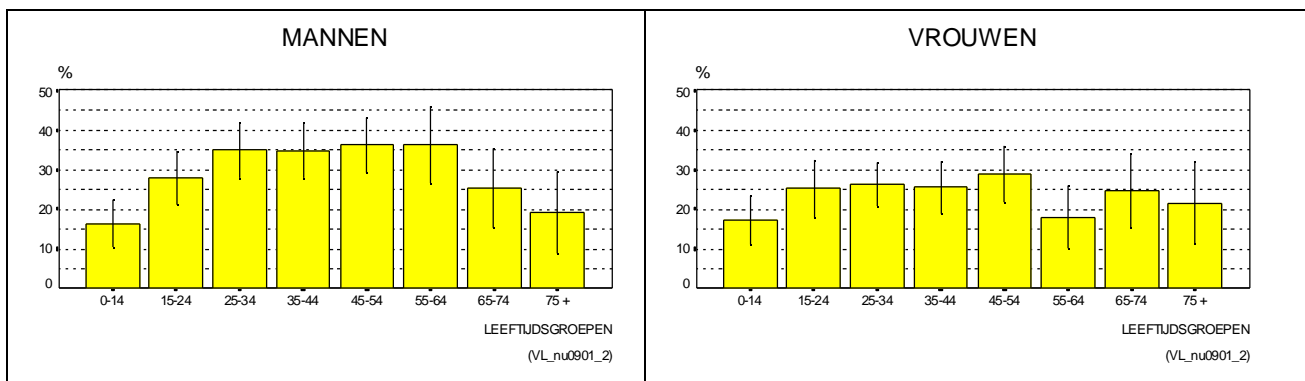
6.6.3. Het Vlaamse Gewest

6.6.3.1. Consumptie van melkprodukten (NU0901_2)

In het Vlaams Gewest gaf 78% van de bevolking aan bijna dagelijks melkprodukten te consumeren (volle melk en afgeleiden, magere melk of kaas).

De zwakke consumptie van melkprodukten kent een parabolisch verloop in functie van de leeftijd met 14% niet-gebruikers bij de -15 jarigen, 27% bij de 45 - 54 jarigen en 23% bij diegenen van 65 jaar en ouder. Bij de mannen kent de verdeling van diegenen die niet minstens eenmaal per dag een melkproduct consumeert een parabolisch verloop. Bij de vrouwen daarentegen is deze proportie min of meer stabiel (rond 20%).

Figuur 6.6.5 Aantal personen (in %) die niet dagelijks minstens één melkproduct consumeert (NU0901_2), gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

Bespreking in functie van een aantal achtergrondkenmerken

Er kunnen geen significante verschillen in consumptiegedrag teruggevonden worden tussende onderscheiden socio-economische categorieën, het rookgedrag of de gezondheidsperceptie.

Tabel 6.6.5 Aantal personen (in %) die niet dagelijks minstens een type melkprodukt consumeert (NU0901_2), gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
		—————	—————
GESLACHT	Man	29,1	(26,5-31,8)
	Vrouw	23,5	(21,0-26,0)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	19,5	(8,6-30,4)
	Lager	29,1	(21,7-36,4)
	Lager secundair	27,3	(22,9-31,7)
	Hoger secundair	29,1	(25,8-32,4)
	Hoger	24,8	(21,1-28,6)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	19,5	(11,9-27,1)
	20.000-30.000	28,9	(24,2-33,7)
	30.000-40.000	27,6	(24,0-31,3)
	40.000-60.000	28,2	(24,9-31,4)
	>60.000	27,2	(21,7-32,6)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	29,1	(26,7-31,6)
	Zeer slecht tot redelijk	27,7	(22,5-32,9)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	27,2	(23,9-30,5)
	Vroeger gerookt	26,9	(22,1-31,7)
	Matige roker (<20)	29,1	(24,3-33,8)
	Zware roker	31,3	(25,2-37,4)

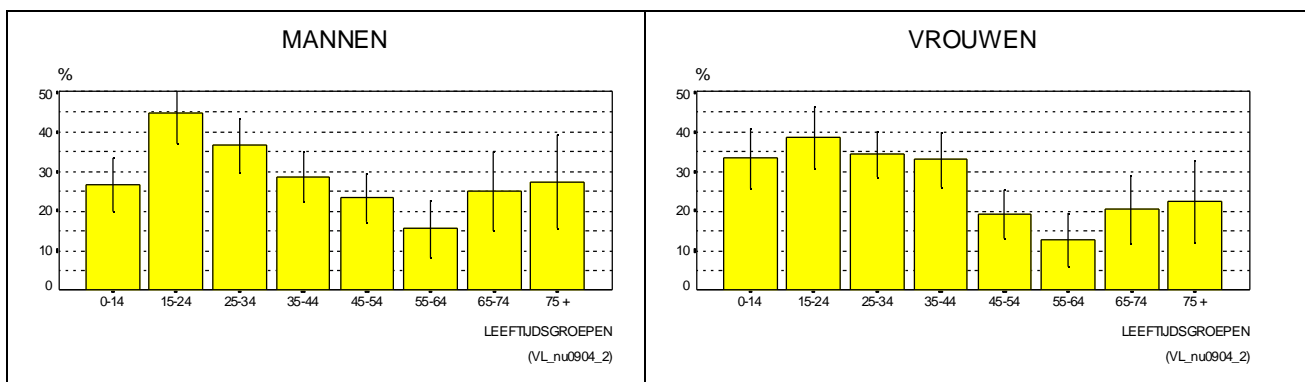
In het algemeen worden in het Vlaams Gewest significant minder melkprodukten geconsumeerd (73%) dan in de overige regio's (79% in het Brussels Gewest, 83% in het Waals Gewest). In het Vlaams Gewest wordt vooral minder volle melk en kaas geconsumeerd.

6.6.3.2. Consumptie van vis (NU0904_1)

In het Vlaams Gewest, consumeert 71% van de bevolking minstens eenmaal per week vis. Er kan geen verschil tussen mannen en vrouwen vastgesteld worden.

De consumptie van vis is minimaal tussen 15 en 24 jaar (42% consumeert niet minstens eenmaal per week vis). De consumptie verloopt daaropvolgend parabolisch in functie van de leeftijd, met een maximale proportie van personen die minstens eenmaal per week vis eet in de leeftijdscategorie 55-64 jaar (86%)

Figuur 6.6.6 Aantal personen (in %) die niet minstens eenmaal per week vis consumeert (NU0904_2), gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

Bespreking in functie van een aantal achtergrondkenmerken

Er zijn significant minder consumenten van vis bij de personen met een diploma lager onderwijs of lager secundair onderwijs (67%) en bij diegenen zonder diploma (59%) (70% bij diegenen met een diploma hoger secundair en 75% bij diegenen met een diploma hoger onderwijs).

Personen met een inkomen dat hoger ligt dan 60.000 Bfr. geven meer frequent aan op wekelijkse basis vis te eten dan de andere, maar het verschil met de inkomenscategorie 30 - 40.000 Bfr. is niet significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht.

Tabel 6.6.6 *Aantal personen (in%) dat niet minstens eenmaal per week vis consumeert (NU04_3) , gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997*

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
		_____	_____
GESLACHT	Man	29,1	(26,4-31,7)
	Vrouw	28,2	(25,5-30,8)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	33,2	(23,4-43,1)
	Lager	35,7	(28,5-42,9)
	Lager secundair	33,9	(28,9-38,9)
	Hoger secundair	27,8	(24,6-30,9)
	Hoger	21,9	(19,0-24,8)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	30,9	(22,4-39,3)
	20.000-30.000	35,4	(30,4-40,3)
	30.000-40.000	26,9	(23,3-30,6)
	40.000-60.000	28,6	(25,4-31,8)
	>60.000	21,1	(16,5-25,7)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	26,8	(24,6-29,0)
	Zeer slecht tot redelijk	29,8	(24,3-35,2)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	24,4	(21,4-27,4)
	Vroeger gerookt	28,0	(23,4-32,7)
	Matige roker (<20)	32,1	(27,3-36,9)
	Zware roker	44,4	(36,2-52,6)

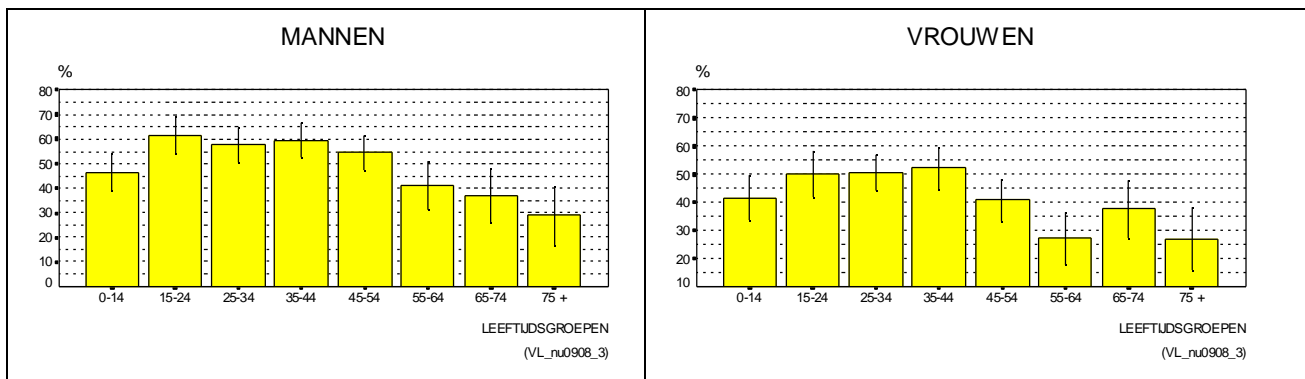
6.6.3.3. **Consumptie van fruit en groenten (NU0908_3)**

Hier gaat de aandacht uit naar het aantal personen die stelden niet minstens eenmaal per dag groenten en niet minstens eenmaal per dag fruit te consumeren.

In het Vlaams Gewest gaf 52% van de bevolking aan bijna dagelijks vers fruit en groenten te eten.

De mannen zijn talrijker (52%) dan de vrouwen (44%) om aan te geven dat zij zowel fruit als groenten op dagelijkse basis consumeren.

Figuur 6.6.7 Aantal personen (in %) die niet minstens dagelijks zowel fruit als groenten consumeert (NU0908_2), gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

Bespreking in functie van een aantal achtergrondkenmerken

De dagelijkse consumptie van zowel fruit als groenten ligt significant lager bij die personen zonder diploma (opgemerkt moet worden dat deze groep erg klein is: 65 personen).

Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht, ligt de dagelijkse consumptie van zowel fruit als groenten significant hoger bij die personen met een equivalent inkomen van meer dan 40.000 Bfr.

De personen die de eigen gezondheid als slecht evalueren geven meer frequent aan niet dagelijks zowel fruit als groenten te consumeren.

Tenslotte kan vastgesteld worden dat het consumeren van tabak sterk samenhangt met een zwakke consumptie van fruit en groenten; slechts 25% van de zware rokers consumeren op dagelijkse basis zowel groenten als fruit. Deze proportie bedraagt 40% bij de matige rokers, 51% bij de ex-rokers en 54% bij de 'nooit-rokers'. Deze verschillen blijven significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht (met uitzondering van het verschil tussen de matige rokers en de vroegere rokers).

Tabel 6.6.7 Aantal personen die niet minstens 2 porties fruit en groenten te dag consumeren (NU0908_2), gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
		—————	—————
GESLACHT	Man	50,4	(47,4-53,3)
	Vrouw	42,6	(39,7-45,6)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	66,1	(57,9-74,3)
	Lager	48,3	(40,2-56,4)
	Lager secundair	47,1	(42,0-52,3)
	Hoger secundair	47,2	(43,6-50,8)
	Hoger	42,0	(38,1-45,9)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	42,7	(33,0-52,4)
	20.000-30.000	50,6	(45,4-55,7)
	30.000-40.000	47,1	(43,1-51,2)
	40.000-60.000	46,6	(43,0-50,2)
	>60.000	40,7	(34,8-46,6)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	47,0	(44,4-49,6)
	Zeer slecht tot redelijk	46,9	(41,1-52,7)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	42,1	(38,6-45,6)
	Vroeger gerookt	46,2	(40,9-51,6)
	Matige roker (<20)	50,3	(45,4-55,3)
	Zware roker	71,0	(63,0-78,9)

Vastgesteld kan worden dat de inwoners van het Vlaams Gewest talrijker zijn (52%) dan deze van het Waals Gewest (52%) en het Brussels Gewest (45%) om dagelijks zowel fruit als groenten te eten.

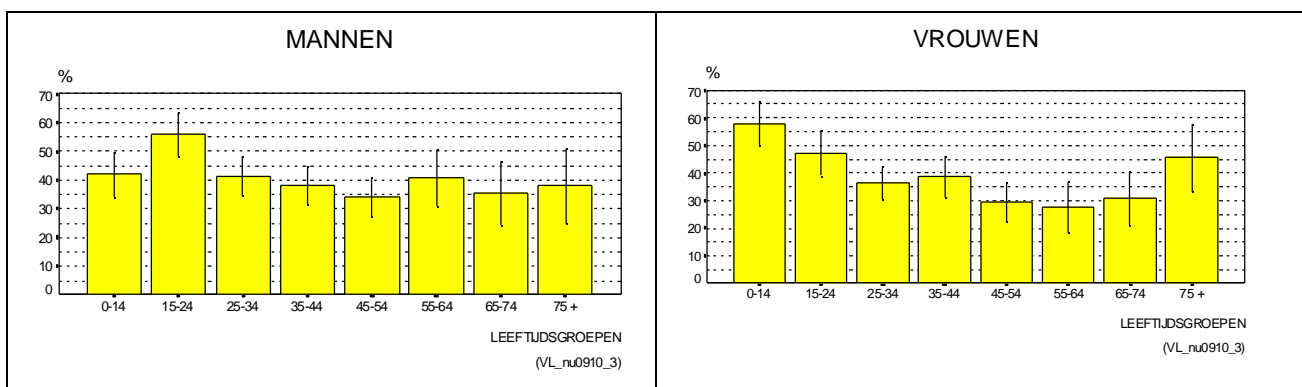
6.6.3.4. Consumptie van - bij voorkeur- wit brood (NU0910_3)

Hier wordt de consumptie van bij voorkeur wit brood (dit is het geval indien de consumptie van wit brood minstens even frequent is als de consumptie van bruin brood) beschouwd als een ongewenste voedingsgewoonte.

In België, consumeert 40% van de bevolking bij voorkeur wit brood.

De consumptie van bij voorkeur wit brood daalt licht in functie van de leeftijd bij de mannen (ongeveer 70% bij diegene tussen 15 en 24 jaar en 45% bij diegenen tussen 45 en 64 jaar) en sterker bij de vrouwen (65% bij diegenen jonger dan 15 jaar en 35% bij diegenen tussen 45 en 64 jaar) om daaropvolgend weer te stijgen stabiel in functie van de leeftijd bij de mannen (rond 50%) en lijkt te dalen bij de vrouwen (ze is minimaal tussen 55 en 64 jaar), om daaropvolgend weer te stijgen). De verschillen zijn evenwel niet significant.

Figuur 6.6.8 Aantal personen (in %) dat bij voorkeur wit brood consumeert (NU0910_3), naar geslacht en leeftijd, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

Bespreking in functie van een aantal achtergrondskennmerken

Personen met een diploma hoger onderwijs consumeren significant minder bij voorkeur wit brood (32%) dan diegenen met een diploma lager of secundair onderwijs (43 en 46%); 57% van die personen zonder diploma consumeren bij voorkeur wit brood.

De personen met een negatieve kijk op de eigen gezondheid consumeren in netto termen meer wit brood dan bruin brood. De grote rokers consumeren significant meer bij voorkeur wit brood (53%) dan de niet rokers (36%).

Tabel 6.6.8 *Aantal personen (in %) die bij voorkeur wit brood consumeren, gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België,*

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
		_____	_____
GESLACHT	Man	41,1	(38,1-44,0)
	Vrouw	40,3	(37,3-43,2)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	68,3	(58,6-78,1)
	Lager	51,0	(43,2-58,7)
	Lager secundair	43,1	(38,1-48,2)
	Hoger secundair	42,8	(39,1-46,4)
	Hoger	33,9	(29,9-38,0)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	49,0	(38,8-59,1)
	20.000-30.000	42,1	(37,1-47,1)
	30.000-40.000	40,7	(36,6-44,8)
	40.000-60.000	39,6	(35,9-43,2)
	>60.000	37,6	(31,7-43,5)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	37,2	(34,5-39,8)
	Zeer slecht tot redelijk	47,8	(42,1-53,6)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	35,9	(32,4-39,4)
	Vroeger gerookt	37,7	(32,4-42,9)
	Matige roker (<20)	41,0	(35,9-46,2)
	Zware roker	52,6	(44,0-61,3)

6.6.3.5. Consumptie van vetten (NU1001_4 - N1004_4)

De vragen met betrekking tot de verschillende types vet die bij voorkeur in bereidingen gebruikt worden, geven enkel een kwalitatief en in geen geval een kwantitatief beeld van het gebruik van vetten.

Opgemerkt moet worden dat de vraagstelling rond het gebruik van verschillende types vet op het brood niet overeenkomt met de types omschreven in het reglement van de EG van 5 december 1994 (4).

6.6.3.5.1 Op het brood (NU1001_4)

In het Vlaams Gewest verklaart 24% van de bevolking geen vetstoffen op het brood te gebruiken, 22% gebruikt boter, 24% een margarine en 28% een 'dieetmargarine'.

Naarmate de leeftijd stijgt, wordt de proportie personen die geen vetstoffen op het brood gebruikt, kleiner. Het gebruik van boter en margarine stijgt met de leeftijd (36% en 41% bij diegenen ouder dan 75 jaar).

Het niet gebruiken van een vetstof op het brood resp. het niet gebruiken van boter op het brood vertoont een positieve samenhang met het opleidingsniveau, het inkomensniveau en het feit de eigen gezondheid als goed te evalueren. De rokers geven meer frequent aan boter op het brood te gebruiken.

6.6.3.5.2 gebruik van vetstoffen bij het koken (NU1002_4)

In het Vlaams Gewest stelt 2% van de bevolking geen vetstoffen bij het koken te gebruiken en 2% geeft aan een regimeprodukt te gebruiken. De meest gebruikte vetstoffen zijn margarine (56%), olie (15%) en boter (15%).

Naarmate het opleidingsniveau stijgt, stijgt ook de consumptie van olie (22% bij diegenen met een diploma hoger onderwijs tegen slechts 1% bij die personen zonder diploma). Bij die personen die behoren tot de hoogste hier onderscheiden inkomenscategorie ligt de consumptie van olie het hoogst en deze van boter en margarine het laagst. Personen die de eigen gezondheid als onbevredigend beoordelen, consumeren meer boter. Zware rokers consumeren meer margarine en minder olie.

6.6.3.5.3 bij het frituren

In het Vlaams Gewest, geeft 2 % van de bevolking aan nooit gefrituurde voedingswaren te consumeren. 48% gebruikt olie voor het frituren, 31% een plantaardige vetstof, 8% een dierlijke vetstoffen 5% een olie van gemengde samenstelling.

De zware rokers consumeren minder olie en meer dierlijke vetstoffen voor hun gefrituurde etenswaren. Op basis van het ruwe cijfermateriaal kunnen echter weinig verschillen vastgesteld worden in functie van de hier onderscheiden achtergrondkenmerken.

6.6.3.5.4 gebruik van vetstoffen bij rauwkost

Twee procent van de bevolking geeft aan nooit rauwkost te consumeren. Hierbij gaat het vooral om personen van minder dan 25 jaar of meer dan 65 jaar. 76% van de bevolking gebruikt olie of een oliebevattende dressing (mayonaise, vinaigrette, ...) en 18% gebruikt geen vetstoffen bij rauwkost, 5% gebruikt een olie van gemengde samenstelling.

De inwoners van het Vlaams Gewest zijn het talrijkst om aan te geven geen rauwkost te consumeren maar ook, indien men toch rauwkost consumeert, geen olie of uitsluitend een dieetprodukt te gebruiken.

6.6.3.6. Voedingsgewoonten in functie van de BMI

Er kunnen - minimale - verschillen vastgesteld worden qua voedingsgewoonten indien de relatie met de BMI nagegaan wordt. Dit gegeven moet echter genuanceerd worden, gezien er geen inzicht bestaat in de hoeveelheid maar enkel in de frequentie van gebruik.

Zwaarlijvige personen consumeren iets meer frequent een volledige maaltijd en een ontbijt. Daarentegen geven zij aan minder frequent gesuikerde dranken en snacks te consumeren. Zij consumeren meer frequent vis, fruit en groenten. Hun consumptie van wit brood is relatief hoog en van melkprodukten eerder laag.

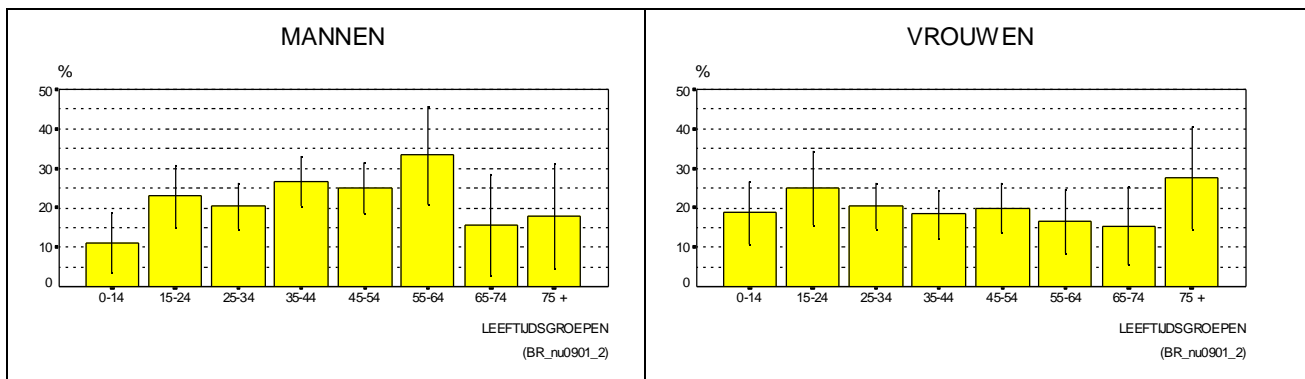
Naarmate het BMI stijgt, daalt het gebruik van vetstof op het brood, de consumptie van gefrituurde voedingsstoffen en het gebruik van dressings. Het gebruik van margarine stijgt, het gebruik van olie in de keuken daalt en het gebruik van dierlijke vetstoffen bij het frituren stijgt. In het algemeen geven zwaarlijvige personen minder frequent aan vetstoffen op het brood te eten, een dressing te gebruiken bij rauwkost en gefrituurde voedingsstoffen te eten.

6.6.4. het Brusselse Gewest

In het Brussels Gewest gaf 79% van de bevolking aan bijna dagelijks melkproducten te consumeren (volle melk en afgeleiden, magere melk of kaas).

De zwakke consumptie van melkproducten kent een parabolisch verloop in functie van de leeftijd met 12% niet-gebruikers bij de <15-jarigen, 32 bij de 55-64-jarigen en 17% bij diegenen van 65 jaar en ouder. Bij de mannen kent de verdeling van diegenen die niet minstens eenmaal per dag een melkproduct consumeert een parabolisch verloop. Bij de vrouwen situeert de laagste consumptie zich tussen 15 en 20%, met uitzondering van diegenen tussen 15 en 24 jaar (25%) en diegene boven de 75 jaar (27%).

Figuur 6.6.9 Aantal personen (in %) die niet dagelijks minstens één melkproduct consumeert (NU0901_2), gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Bespreking in functie van een aantal achtergrondkenmerken

Personen zonder diploma en personen met een diploma hoger onderwijs consumeren het meest frequent melkproducten? Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht, kan een significant verschil vastgesteld worden tussen de consumptie van personen met een diploma hoger onderwijs (83%) indien vergeleken wordt met personen met een diploma lager secundair (72%) en lager onderwijs (74%).

De zware rokers consumeren minder frequent melkproducten dan de niet-rokers of de gematigde rokers. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht, kan enkel een significant verschil vastgesteld worden in de consumptie van de 'nooit-rokers' en de gematigde rokers.

Tabel 6.6.9 Aantal personen (in %) dat niet dagelijks minstens een type melkprodukt consumeert (NU0901_2), gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

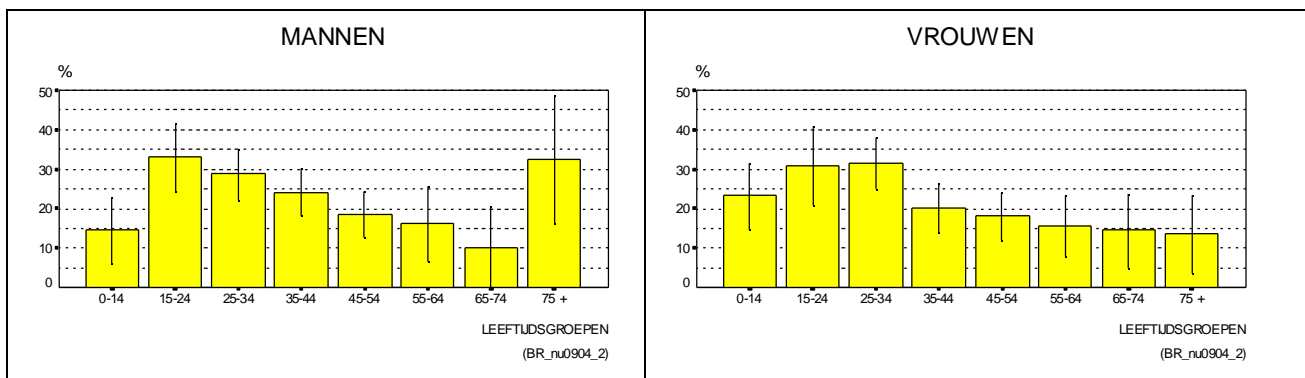
		PROPORTIE (%)	95% B.I.
		—————	—————
GESLACHT	Man	21,4	(18,3-24,4)
	Vrouw	20,0	(17,1-22,8)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	21,0	(14,8-27,2)
	Lager	27,0	(21,3-32,7)
	Lager secundair	27,5	(21,9-33,0)
	Hoger secundair	22,0	(17,9-26,2)
	Hoger	16,6	(13,7-19,5)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	21,6	(16,2-27,1)
	20.000-30.000	22,5	(18,0-27,0)
	30.000-40.000	22,2	(17,8-26,6)
	40.000-60.000	21,0	(17,2-24,9)
	>60.000	15,7	(11,8-19,7)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	21,0	(18,3-23,8)
	Zeer slecht tot redelijk	25,2	(20,2-30,3)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	20,8	(17,0-24,7)
	Vroeger gerookt	21,7	(17,0-26,3)
	Matige roker (<20)	19,1	(14,5-23,8)
	Zware roker	31,5	(25,4-37,7)

6.6.4.1. Consumptie van vis

In het Brussels Gewest, consumeert 75% van de bevolking minstens eenmaal per week vis. Er kan geen verschil tussen mannen en vrouwen vastgesteld worden.

De consumptie van vis is minimaal tussen 15 en 24 jaar (32% consumeert niet minstens eenmaal per week vis). De consumptie verloopt daaropvolgend parabolisch in functie van de leeftijd, met een maximale proportie van personen die minstens eenmaal per week vis eet in de leeftijdscategorie 65-74 jaar. In het Brussels Gewest consumeert 30% van de mannen boven de leeftijd van 75 jaar niet minstens eenmaal per week vis.

Figuur 6.6.10 Aantal personen (in %) die niet minstens eenmaal per week vis consumeert (NU0904_2), gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

Bespreking in functie van een aantal achtergrondskennmerken

Er zijn significant minder consumenten van vis bij de personen met een diploma lager secundair onderwijs (66%), of hoger secundair onderwijs (76%) of lager onderwijs (78%) dan bij de personen met een diploma hoger secundair onderwijs (81%) of personen zonder diploma (83%).

Personen die nog nooit gerookt hebben consumeren significant meer vis (80%) dan de ex-rokers (72%), matige (70%) of zware rokers (64%).

Tabel 6.6.10 Aantal personen (in%) dat niet minstens eenmaal per week vis consumeert (NU04_3), gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
		—————	—————
GESLACHT	Man	21,9	(18,9-24,9)
	Vrouw	22,1	(19,2-24,9)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	15,0	(9,2-20,8)
	Lager	24,7	(18,9-30,5)
	Lager secundair	32,4	(26,7-38,1)
	Hoger secundair	24,7	(20,5-28,9)
	Hoger	17,1	(14,5-19,8)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	20,2	(14,8-25,6)
	20.000-30.000	24,7	(20,2-29,2)
	30.000-40.000	20,8	(16,3-25,2)
	40.000-60.000	24,1	(20,1-28,1)
	>60.000	17,5	(13,1-21,9)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	21,2	(18,6-23,8)
	Zeer slecht tot redelijk	24,2	(19,4-29,1)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	18,3	(14,8-21,8)
	Vroeger gerookt	24,7	(19,8-29,5)
	Matige roker (<20)	23,7	(18,9-28,4)
	Zware roker	30,2	(23,8-36,7)

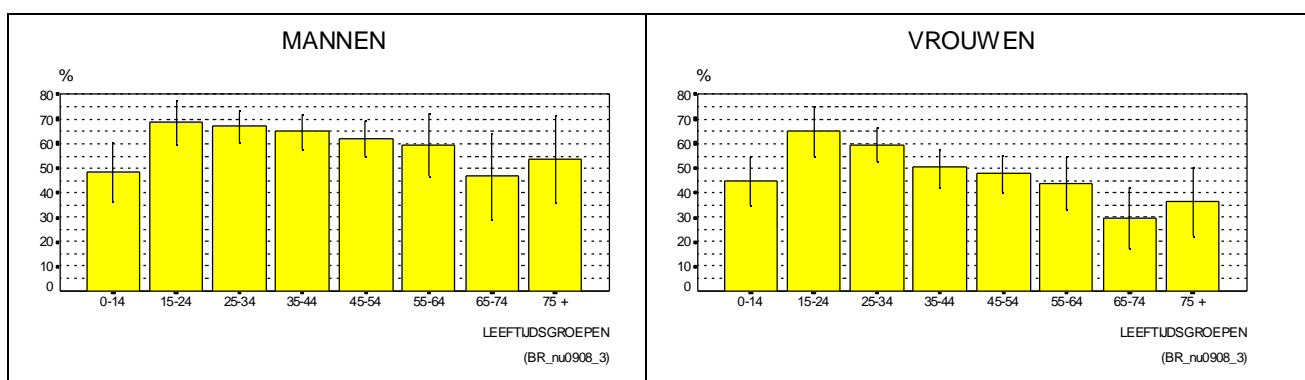
6.6.4.2. Consumptie van fruit en groenten (NU0908_3)

Hier gaat de aandacht uit naar het aantal personen die stelden niet minstens eenmaal per dag groenten en niet minstens eenmaal per dag fruit te consumeren.

In het Vlaams Gewest gaf 45% van de bevolking aan bijna dagelijks vers fruit en groenten te eten.

De mannen zijn talrijker (61%) dan de vrouwen (49%) om aan te geven dat zij zowel fruit als groenten op dagelijkse basis consumeren. Deze proportie is het grootst bij de 15-44 jarigen (69% bij de mannen en 65 bij de vrouwen) om daarop snel te dalen in functie van de leeftijd: tussen de leeftijd van 65 en 74 jaar geeft 45% van de mannen en 30% van de vrouwen aan niet wekelijks dagelijks groenten en fruit te eten.

Figuur 6.6.11 Aantal personen (in %) die niet minstens dagelijks zowel fruit als groenten consumeert (NU0908_2), gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

Bespreking in functie van een aantal achtergrondkenmerken

Personen met een diploma lager secundair onderwijs consumeren het minst frequent fruit en groenten. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht, blijft dit verschil significant indien vergeleken wordt met personen zonder diploma of met personen met een diploma hoger secundair onderwijs.

Tevens kan een graaïden onderkend worden in functie van het inkomen. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht, kan een significant verschil vastgesteld worden tussen diegenen die minder resp. meer dan 30.000 Bfr. inkomen per maand hebben.

Tenslotte is de consumptie van tabak nauw verbonden met de consumptie van fruit en groenten. Slechts 24% van de zware rokers consumeert dagelijks minstens een portie fruit en groenten. Deze proportie bedraagt 35% bij de matige rokers, 42% bij de ex-rokers en 52 bij de 'nooit-rokers'. Deze verschillen blijven significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht (behalve het verschil tussen de matige rokers en de ex-rokers).

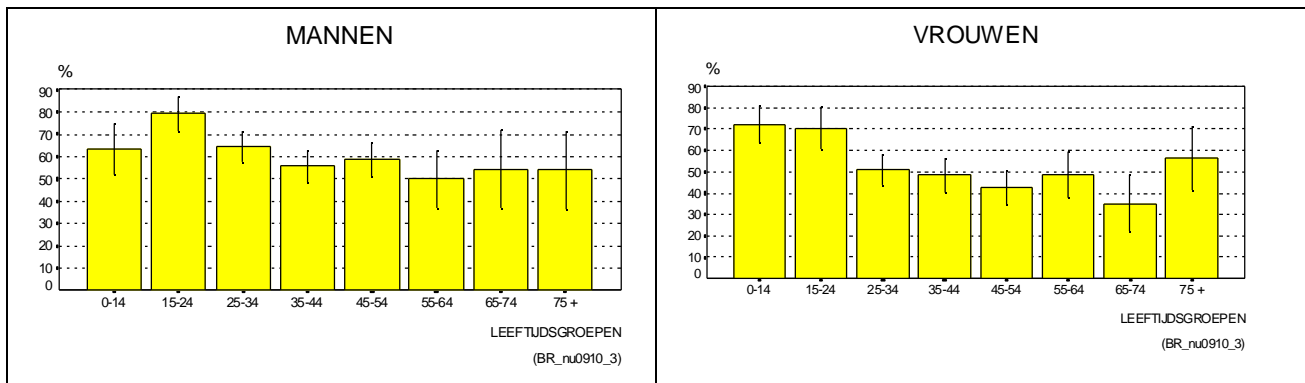
Tabel 6.6.11 Aantal personen (in%) dat niet dagelijks minstens 2 porties fruit en groenten consumeert (NU0908_2), Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
		_____	_____
GESLACHT	Man	59,4	(55,6-63,2)
	Vrouw	48,6	(45,2-52,1)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	39,2	(30,8-47,6)
	Lager	55,1	(48,0-62,2)
	Lager secundair	67,6	(61,8-73,3)
	Hoger secundair	57,8	(52,9-62,8)
	Hoger	50,2	(46,5-53,9)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	57,9	(51,2-64,7)
	20.000-30.000	57,4	(52,1-62,7)
	30.000-40.000	53,9	(48,5-59,4)
	40.000-60.000	54,1	(49,4-58,8)
	>60.000	45,2	(39,8-50,6)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	55,6	(52,4-58,9)
	Zeer slecht tot redelijk	61,8	(56,6-67,0)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	49,7	(45,3-54,1)
	Vroeger gerookt	60,3	(55,1-65,5)
	Matige roker (<20)	62,9	(57,4-68,4)
	Zware roker	75,2	(68,9-81,4)

6.6.4.3. Consumptie van – bij voorkeur – wit brood

In het Brussels Gewest gaf 42% van de bevolking aan bij voorkeur wit brood te consumeren. De consumptie van wit brood is bij de mannen stabiel in functie van de leeftijd (62%), maar daalt bij de vrouwen vanaf 25 jaar; 70% van de vrouwen onder de 25 jaar consumeert bij voorkeur wit brood tegen 35% tussen 55 en 64 jaar en 55% boven de 75 jaar.

Figuur 6.6.12 Aantal personen (in %) dat bij voorkeur wit brood consumeert, gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Bespreking in functie van een aantal achtergrondskennmerken

De consumptie van wit brood daalt in functie van het opleidings- en inkomensniveau. Personen met een diploma hoger onderwijs consumeren significant minder vaak wit brood (50%) en de personen zonder diploma significant het meest (69%). Personen met een equivalent inkomen van meer dan 60.000 Bfr. consumeren significant minder wit brood dan personen met een equivalent inkomen van minder dan 40.000 Bfr.

Significante verschillen in functie van de consumptie van tabak of in functie van de subjectieve gezondheid kunnen niet vastgesteld worden.

Tabel 6.6.4 Aantal personen (in %) dat bij voorkeur wit brood consumeert (NU0910_3), gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
		—————	—————
GESLACHT	Man	60,9	(57,1-64,7)
	Vrouw	54,4	(51,0-57,8)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	71,5	(64,7-78,4)
	Lager	63,8	(57,2-70,4)
	Lager secundair	65,3	(60,1-70,5)
	Hoger secundair	58,2	(53,3-63,0)
	Hoger	49,4	(45,7-53,2)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	69,3	(63,1-75,6)
	20.000-30.000	62,8	(57,7-67,9)
	30.000-40.000	59,7	(54,1-65,3)
	40.000-60.000	52,8	(48,1-57,5)
	>60.000	49,6	(44,0-55,2)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	53,9	(50,5-57,2)
	Zeer slecht tot redelijk	60,3	(55,0-65,6)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	55,7	(50,9-60,6)
	Vroeger gerookt	51,0	(45,7-56,2)
	Matige roker (<20)	54,3	(48,7-59,9)
	Zware roker	59,1	(52,2-66,0)

6.6.4.4. Consumptie van vetten (NU1001_4 - N1004_4)

De vragen met betrekking tot de verschillende types vet die bij voorkeur in bereidingen gebruikt worden, geven enkel een kwalitatief en in geen geval een kwantitatief beeld van het gebruik van vetten.

Opgemerkt moet worden dat de vraagstelling rond het gebruik van verschillende types vet op het brood niet overeenkomt met de types omschreven in het Reglement van de EG van 5 december 1994.

6.6.4.4.1 Op het brood (NU1001_4)

In het Brussels Gewest verklaart 17% van de bevolking geen vetstoffen op het brood te gebruiken, 40% gebruikt boter, 24% een margarine en 14% een 'dieetmargarine'.

Naarmate de leeftijd stijgt, wordt de proportie personen die geen vetstoffen op het brood gebruikt, kleiner (met uitzondering van de leeftijdscategorie 65-74 jaar) . Het gebruik van boter en margarine stijgt met de leeftijd.

Het gebruik van boter en dieetmargarine stijgt met de het inkomen. De rokers gebruiken meer frequent boter en minder frequent dieetmargarine.

6.6.4.4.2 Bij het bereiden

In het Brussels Gewest geeft slechts 2% van de bevolking aan geen vetstoffen bij het bereiden van voedingswaren te gebruiken. De meest gebruikte vetstof is olie (39%), margarine (35%) en boter (12%).

De personen met een diploma hoger onderwijs consumeren meer frequent olie en minder frequent margarine. Voor de zware rokers ligt de consumptie omgekeerd indien vergeleken wordt met niet roker en matige rokers.

6.6.4.4.3 Bij het frituren

In het Brussels Gewest geeft 18% van de bevolking aan geen gefrituurde voedingswaren te gebruiken. 56% van de bevolking gebruikt olie voor het frituren, 8% een plantaardige vetstof, 4% een dierlijke vetstof en 2% olie van een gemengde samenstelling.

Het niet consumeren van gefrituurde voedingswaren stijgt in functie van het inkomen.

6.6.4.4.4 Bij rauwkost

.Eén procent van de bevolking in het Brussels Gewest geeft aan geen rauwkost te eten. Hierbij gaat het vooral om personen jonger dan 25 of ouder dan 65 jaar.

90% van de bevolking gebruikt olie of op olie gebaseerde dressings (mayonaise, vinaigrette,) en 7% geeft aan geen vetstoffen te gebruiken bij rauwkost. 1% van de bevolking geeft aan een dieetproduct te gebruiken.

6.6.4.5. Voedingsgewoonten in functie van de BMI

Er kunnen - minimale - verschillen vastgesteld worden qua voedingsgewoonten indien de relatie met de BMI nagegaan wordt. Dit gegeven moet echter genuanceerd worden, gezien er geen inzicht bestaat in de hoeveelheid maar enkel in de frequentie van gebruik.

Zwaarlijvige personen in het Brussels Gewest consumeren iets meer frequent een volledige maaltijd en een ontbijt. Daarentegen geven zij aan minder frequent gesuikerde dranken en snacks te consumeren. Zij consumeren meer frequent vis, fruit en groenten. Hun consumptie van wit brood is relatief hoog (57%).

Naarmate het BMI stijgt, daalt het gebruik van vetstof op het brood, de consumptie van gefrituurde voedingsstoffen en het gebruik van dressings. Het gebruik van margarine stijgt, het gebruik van olie in de keuken daalt en het gebruik van dierlijke vetstoffen bij het frituren stijgt.

6.6.5. Bibliography

1. WHO Diet, nutrition and prevention of chronic diseases. Report of a WHO study group. Technical Reports Serie, n° 797, 1990.
2. Table de composition alimentaire belge. Bruxelles, 1994.
3. WHO/CBS Health Interview surveys: towards international harmonization of methods and instruments. WHO Regional Publications. European series N° 58. Copenhagen, 1996.
4. Journal officiel des communautés européennes. Règlement N° 2991/94 du conseil du 5 décembre 1994 établissant des normes pour les matières grasses tartinables. N° L 316/2. 9/12/94.
5. Ancona C, Delvaux D, Sokal G, and Tellier V. Maigrir: une question de santé publique à part entière. Bruxelles. Femmes Prévoyantes Socialistes, 1996; 1-62.
6. Absolon J. Guggenbuhl, N. La pyramide alimentaire, ou quand les nutriments deviennent réalité. Health and Food. 28, 1-5, 1998.